

Warszawa, 17.11.2006 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław TROCIUK

RPO- 542673 - III/06/IM

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00

Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Marek Zagórski
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30
00-930 Warszawa

Szanowny Panie

Uprzejmie informuję Pana Ministra, że Rzecznik Praw Obywatelskich jest adresatem skarg dotyczących rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu pomocy dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy (Dz. U. Nr 155 poz. 1109).

W myśl § 2 pkt 1 tego rozporządzenia pomoc dla gospodarstw rolnych dotkniętych skutkami tegorocznej suszy adresowana jest wyłącznie do rodziny rolniczej, w której co najmniej jedna osoba jest rolnikiem w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników i podlega temu ubezpieczeniu z mocy ustawy. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 1998 r. Nr 7 poz. 25 ze zm.) ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu jak również emerytalnemu i rentowemu podlega rolnik, którego gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny a ponadto nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu, nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty ani do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Zatem pomoc nie przysługuje osobom objętym ubezpieczeniem społecznym na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 127, poz. 887 ze zm.), odprowadzającym składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych. Dotyczy to w szczególności osób, które prowadząc gospodarstwa rolne pozostają jednocześnie w zatrudnieniu lub które podjęły pozarolniczą działalność w rozumieniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Pomoc taka nie przysługuje również osobom prowadzącym gospodarstwo rolne, którzy z tej przyczyny pobierają część składkową

emerytury i renty z systemu ubezpieczenia rolniczego oraz osobom podlegającym ubezpieczeniu rolniczemu na wniosek.

Oznacza to, że wśród osób prowadzących gospodarstwa rolne, które w jednakowym stopniu zostały dotknięte skutkami suszy znajdują się osoby, które wobec przyjętych w rozporządzeniu Rady Ministrów regulacji zostały pozbawione możliwości skutecznego ubiegania się o taką pomoc. Rozporządzenie zostało podjęte przez Radę Ministrów na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 ze zm.). W świetle tego przepisu Rada Ministrów, przyjmując rządowy program pomocy społecznej mający na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki realizacji takiego programu, uwzględniając potrzebę zapewnienia efektywności rządowego programu pomocy społecznej.

Nie może zatem budzić wątpliwości, że określony w rozporządzeniu Rady Ministrów program osłonowy stanowi jedną z form pomocy społecznej. Podstawą oceny trudnej sytuacji życiowej i prawa do pomocy społecznej jest kryterium dochodu na osobę w rodzinie lub rodziny. Biorąc pod uwagę cel rozporządzenia Rady Ministrów, którym jest wspieranie rolników prowadzących gospodarstwa rolne dotknięte skutkami suszy należy stwierdzić, że uzależnienie pomocy od kryterium podlegania ubezpieczeniu rolniczemu prowadzi do dyskryminacyjnego zróżnicowania podmiotów charakteryzujących się istotną cechą wspólną, a więc prowadzeniem gospodarstw rolnych dotkniętych w znacznym stopniu skutkami suszy, uzasadniającymi udzielenie takiej pomocy. Stanowi to niewątpliwie odstępstwo od konstytucyjnych zasad równego i sprawiedliwego traktowania i zarzutu tego nie może złagodzić fakultatywna możliwość uzyskania zasiłków celowych z pomocy społecznej przez osoby pozbawione wsparcia na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów.

Zgodnie z § 6 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów wnioski o udzielenie pomocy mogły być składane do dnia 15 października 2006 r. Z tego względu zmiana przepisów rozporządzenia mająca na celu wprowadzenie regulacji odpowiadających standardom konstytucyjnym wymagałaby również odpowiednich korekt dotyczących przesunięcia terminu składania wniosków.

Działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14 poz. 147) uprzejmie proszę Pana Ministra o przedstawienie stanowiska w przedstawionej sprawie.

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich